

Kartka z kalendarza – czerwiec 2018

- 1 czerwca** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ DZIECKA**, obchodzony w Polsce od 1952 roku.
- (10) – 2008 zm. **Yves Henri Donat Mathieu Saint Laurent**, współtwórca domu mody Yves Saint Laurent, projektant, związany z Christianem Diorem, ur. 1936
- 1-8 czerwca** **OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ CZYTANIA DZIECIOM**, zainaugurowany 1 czerwca 2001 roku przez Fundację „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”, w celu uświadomienia społeczeństwu ogromnego znaczenia głośnego codziennego 20-minutowego czytania dziecku dla jego zdrowego i wszechstronnego rozwoju.
- 5 czerwca** **NOC BIBLIOTEK**, ogólnopolskie, wieczorno-nocne wydarzenia promujące czytelnictwo i biblioteki jako miejsca, w których warto bywać. To okazja do zaprezentowania zbiorów i oferty edukacyjno-kulturalnej, poszerzenia grona czytelników i wypromowania bibliotek w mediach
- ŚWIATOWY DZIEŃ OCHRONY ŚRODOWISKA**, ogłoszony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1972 roku
- (120) – 1898 ur. **Federico Garcíá Lorca** - hiszpański poeta i dramaturg, także malarz, pianista i kompozytor, uważany za największego pisarza hiszpańskiego 1. połowy XX wieku, zwolennik republiki i rewolucjonista, przyjaciel Salvadora Dalí, zamordowany przez chadecką bojówkę na początku hiszpańskiej wojny domowej, zm. 1936
- 6 czerwca** (85) – 1933 ur. **Zbigniew Żakiewicz**, prozaik, eseista, krytyk literacki, autor bajek, baśni i opowieści fantastycznych dla dzieci, m.in.: *Kraina sto piątej tajemnicy*, *Dwaj dzielni z Plimplańskiego Lasu*, *Opowieści z Bajkolandii*, *Pan Tip-Top*, *Latarnia dziadka Utopka*, zm. 2010
- 7 czerwca** (95) – 1923 ur. **Henryk Jerzy Chmielewski**, pseud. Papcio Chmiel, grafik, rysownik i publicysta, autor książek dla dzieci, twórca popularnego komiksu o przygodach małpki Tytusa i dwóch harcerzy – Romka i A’Tomka.
- (60) – 1958 ur. **Prince**, właśc. Prince Rogers Nelson – amerykański muzyk, przedstawiciel wielu stylów, m.in.: R&B, funk, soul, dance rock i pop, nazywany „Księciem”, autor takich przebojów jak *Purple Rain*, *Kiss*, *The Most Beautiful Girl in the World*, *Raspberry Beret*, zdobywca siedmiu nagród Gramm, Prince był uznawany za jednego z najbardziej innowacyjnych i nowatorskich artystów wszech czasów, (zm. 2016 r.)

9 czerwca

(110) – 1908 ur. **Felicjan Zygmunt Piątkowski** - polski kartograf i poligraf, współautor kilkunastu map topograficznych i gospodarczych Polski powojennej, autor publikacji dotyczących redakcji i technologii reprodukcji map, zm. 2004

(80) – 1938 ur. **Violetta Villas**, właściwie Czesława Maria Gospodarek z domu Cieślak – polska artystka estradowa, osobowość sceniczna, śpiewaczka, piosenkarka pieśni estradowych, operowych i operetkowych, aktorka filmowa, teatralna i rewiowa, kompozytorka, autorka tekstów, zm. 2011

(50) – 1968 zm. **Helena Bobińska**, prozaik, publicystka, tłumaczka, autorka książek dla dzieci i młodzieży, m.in.: *O szczęśliwym chłopcu*, *Lipniacy*, *O królu Słońcu i jego czterech córkach*, ur. 1887

10 czerwca

(90) – 1928 ur. **Maurice Sendak**, pisarz amerykański, autor i ilustrator literatury dziecięcej, laureat licznych nagród m.in.: Nagrody im. H. Ch. Andersena (1970), ALMA (2003), największą popularność przyniosła mu książka *Gdzie mieszkają dzikie stwory*, która zrewolucjonizowała dziecięcą książkę obrazkową, zm. 2012

12 czerwca

(140) – 1878 ur. **James Oliver Curwood**, pisarz i dziennikarz amerykański, autor popularnych powieści przygodowych opisujących życie wśród dziewiczej przyrody surowej Północy (*Łowcy wilków*, *Szara Wilczyca*, *Włóczęgi Północy*), zm. 1927

(35) – 1983 zm. **Władysław Bodnicki**, poeta, autor sztuk scenicznych, powieści historycznych i biograficznych, książki dla młodzieży: *Legenda o Wieniawskim*, opowieść biograficzną o wybitnym skrzypku i kompozytorze oraz trylogię o Janie Matejce *Pustelnia pod trzema pyskami*, ur. 1910

(15) – 2003 zm. **Eldred Gregory Peck** - amerykański aktor filmowy, współzałożyciel Amerykańskiego Instytutu Filmowego, odznaczony licznymi nagrodami, w tym Złotym Niedźwiedziem na MFF w Berlinie w 1993 roku za całokształt twórczości, autor książki *An Actor's Life* (1978), najsłynniejsze filmy z jego udziałem to m.in. *Rzymskie wakacje*, *Działa Navarony*, *Przylądek strachu* i *Zabić drozda*, ur. 1916

14 czerwca

(150) – 1868 ur. **Karl Landsteiner**, austriacki lekarz patolog i immunolog, laureat Nagrody Nobla w 1930 roku, zm. 26 VI 1943

(90) – 1928 ur. **Ernesto Che Guevara** - rewolucjonista i pisarz argentyński, jedna z głównych postaci rewolucji kubańskiej, przeszedł do historii jako idol zrewoltowanej młodzieży, odpowiedzialny za liczne egzekucje, tortury i uwięzienia, został zastrzelony przez boliwijskich żołnierzy, zm. 1967

(85) – 1933 ur. **Jerzy Nikodem Kosiński**, urodzony jako Józef Lewinkopf – polsko-amerykański pisarz pochodzenia żydowskiego, piszący w języku angielskim; studiował historię i nauki polityczne na Uniwersytecie Łódzkim, potem pracował w Instytucie Historii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk; w 1957 r. wyjechał na stypendium do Stanów Zjednoczonych, gdzie pozostał na stałe; książką, która przyniosła mu światowy rozgłos, był *Malowany ptak*; inne jego książki to m.in.: *Kroki*, *Wystarczy być*; Kosiński popełnił samobójstwo w 1991

15 czerwca (175) – 1843 ur. **Edvard Grieg** - kompozytor norweski, przedstawiciel stylu narodowego w muzyce norweskiej, autor utworów orkiestrowych (muzyka do dramatu H. Ibsena *Peer Gynt*, *Suita z czasów Holberga*), kameralnych, fortepianowych (*Koncert a-moll*), pieśni, zm. 1907

17 czerwca (35) – 1983 zm. **Miron Białoszewski** - polski poeta, prozaik, dramatopisarz i aktor teatralny, autor m.in. *Pamiętnika z Powstania Warszawskiego*, ur. 1922

18 czerwca **OGÓLNOPOLSKIE ŚWIĘTO WOLNYCH KSIĄŻEK** (tzw. **BOOKCROSSING**), idea nieodpłatnego przekazywania książek przez pozostawianie ich w miejscach publicznych (park, pociąg, autobus, teatr), jak również w miejscach celowo utworzonych tzw. półkach bookcrossingowych, po to, by znalazca mógł je przeczytać i przekazać dalej, to niekonwencjonalna forma popularyzowania książki i czytelnictwa.

(105) – 1913 ur. **Stanisław Marusz** – polski skoczek narciarski, dwuboista i alpejczyk (w biegu zjazdowym i kombinacji alpejskiej), czterokrotny olimpijczyk, podporucznik AK i trener. Wicemistrz świata w skokach narciarskich z roku 1938, zm. 1993

(90) – 1928 zginął **Roald Engelbregt Gravning Amundsen** - norweski badacz polarny, pierwszy zdobywca bieguna południowego; jako pierwszy w latach 1903 -1906 przebył drogę dzielącą Ocean Atlantycki i Spokojny, tzw. Przejściem Północnozachodnim; ciała Amundsena nie odnaleziono do dzisiaj, ur. 1872

(70) – 1948 ur. **Joanna Rudniańska**, prozaik, matematyk, autorka opowiadań fantastycznych oraz utworów dla dzieci i młodzieży, m.in.: *Bajki dla twojego dziecka*, *Rok smoka*, *Kotka Brygidy*, *Mój tata z obcej planety*, *XY*, *Bajka o Wojnie*, wielokrotnie nagradzana

19 czerwca (25) – 1993 zm. **Sir William Golding** - brytyjski pisarz, poeta, laureat Nagrody Nobla w 1983 roku i Nagrody Bookera w 1980 roku; najbardziej znaną jego powieścią jest *Władca much*, a także *Spadkobiercy* i *Wieża*, ur. 1911

20 czerwca (225) – 1793 ur. **Aleksander Fredro**, komediopisarz, poeta, pamiętnikarz, autor znakomitych bajek, m.in.: *Osiół*, *Małpa w kąpieli*, *Paweł i Gaweł*, m. 1876

(105) – 1913 ur. **Lilian Jackson Braun** – amerykańska pisarka, autorka serii 29 kryminałów Kot, który... (w oryginale The Cat Who...), zm. 2011

21 czerwca (70) – 1948 ur. **Andrzej Sapkowski**, pisarz, z zawodu ekonomista, autor prozy z gatunku fantasy, laureat wielu nagród literackich. Szczególną popularnością wśród młodych czytelników cieszy się *Saga o Wiedźminie*

22 czerwca (120) – 1898 ur. **Erich Maria Remarque** - niemiecki pisarz, ochotnik i weteran I wojny światowej; w 1931 roku przeniósł się do Szwajcarii, a następnie w 1939 roku do USA; najśłynniejsze jego powieści to: *Dom marzeń*, *Na Zachodzie bez zmian*, *Łuk triumfalny*, *Noc w Lizbonie*, *Czas życia i czas śmierci*, zm. 1970

(120) – 1898 ur. **Zenon Kosidowski** – polski pisarz, najbardziej znane utwory: *Gdy słońce było bogiem*, *Opowieści biblijne*, zm. 1978

23 czerwca **DZIEŃ OJCA**, obchodzony w Polsce od 1965 roku

24 czerwca (180) – 1838 ur. **Jan Matejko** – Malarz, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli polskiego malarstwa historycznego; m.in.: *Bitwa pod Grunwaldem*, *Hołd pruski*, zm. 1893

(10) – 2008 zm. **Józef Szajna** – malarz, scenograf, reżyser, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie; współzałożyciel, dyrektor, dyrektor artystyczny Teatru Ludowego w Krakowie; w 1972 roku założył Warszawskie Centrum Sztuki „Studio”; scenograf i reżyser wielu przedstawień teatralnych w kraju i zagranicą, ur. 1922

25 czerwca (115) – 1903 ur. **George Orwell**, właśc. Eric Arthur Blair – pisarz i publicysta angielski, krytyk literacki, zagorzały krytyk systemów totalitarnych, zwolennik socjalizmu demokratycznego; często uznawany za najlepszego kronikarza angielskiej kultury XX wieku; najbardziej znane jego dzieła to: *Rok 1984* i *Folwark zwierzęcy*, zm. 1950

26 czerwca **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZAPOBIEGANIA NARKOMANII**, ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1987 roku w celu zwalczania narkomanii i uzależnienia od środków odurzających

(110) – 1908 ur. **Gabriela Pauszer-Klonowska**, pseud. G. Klaner, prozaik, tłumaczka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży, m.in.: *Światło znad Niemna*, *Historie nie wymyślone*, *Moje miłe zwierzaki*, zm. 1996

(75) – 1943 zm. **Karl Landsteiner** - austriacki lekarz hematolog i immunolog, wyróżnił trzy grupy krwi, za co otrzymał w 1930 roku Nagrodę Nobla; w 1940 roku z Alexandrem Wienerem odkrył czynnik Rh, ur. 16 VI 1868

29 czerwca

(15) – 2003 zm. **Katharine Houghton Hepburn** - aktorka amerykańska, laureatka 4 Oscarów i dwunastu nominacji w kategorii najlepszej aktorki pierwszoplanowej, Amerykański Instytut Filmowy nazwał ją w 1999 r. najlepszą aktorką spośród 50 największych legend kina, których debiut miał miejsce przed rokiem 1950, w 2006 r. znalazła się na 13. miejscu w plebiscycie magazynu Premiere na najlepszą kreację aktorską wszech czasów za rolę w filmie *Lew w zimie*. Inne jej filmy to : *Filadelfijska opowieść*, *Kobieta roku*, *Afrykańska królowa*, *Nagle, zeszłego lata*, ur. 1907

(10) – 2008 zm. **Anka Kowalska** właśc. Anna Kowalska – polska poetka, prozaiczka i dziennikarka; jej powieść *Pestka* została przetłumaczona na pięć języków, a w 1995 roku na jej podstawie nakręcono film, ur. 1932

30 czerwca

(65) – 1953 zm. **Elsa Beskow**, szwedzka pisarka i ilustratorka, napisała i zilustrowała ponad 30 książek dla dzieci, z których wiele zaliczanych jest do klasyki gatunku i z powodzeniem wznawianych, m.in.: *Słoneczne jajo*, *Zimowa wyprawa Ollegour*, ur. 1874